

TRAST

TRaffic for ATTRACTIVE Towns

A Handbook on traffic planning

CLIENT: National Road Authority, National Railway Authority, Swedish Association of Local Authorities and Regions, and National Board of Housing, Building and Planning.

TYPE: Handbook on traffic planning

DATE: 2006

Arken SE Arkitekter AB has been a co-editor of the introductory chapter of TRAST, a handbook in "Traffic Planning for Attractive Towns".

The introduction outlines aspects of methodology to guide planners and decision makers in choosing scale and settlement typologies based in the local conditions and cultural setting.

Trafik för en Attraktiv Stad

UNDERLAG

Utgåva 1

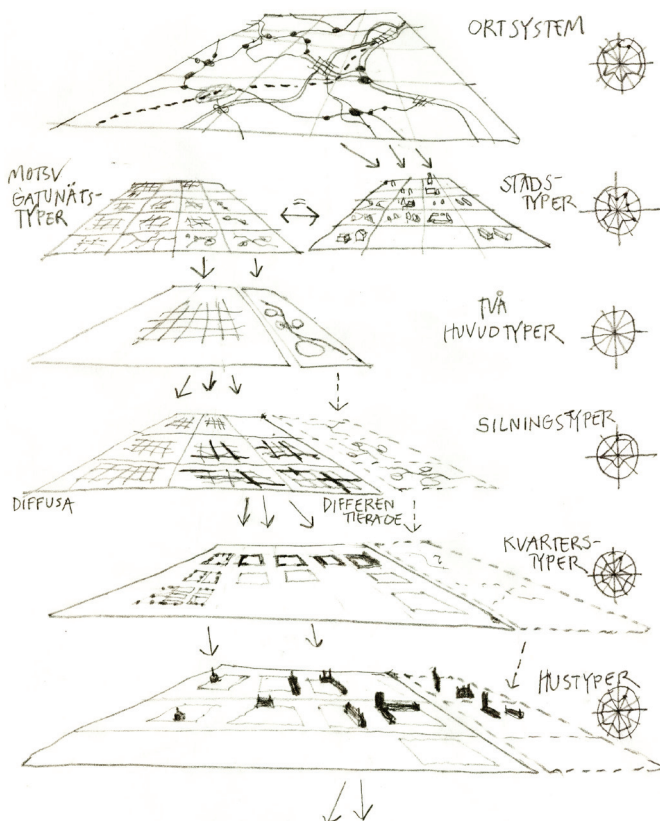
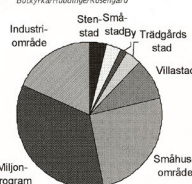

Bild 1. Exempel på stadstypdiagram. Källa: Arken Arkitekter.

Bild 2. Exempel på redovisning av andelen olika stadstyper. Dotkyrka/Huddinge/Rosengård.

biltrafik. Det kan vara svårt att få bra underlag för kollektivtrafik och att ordna gata/gång/cykelvägar med denna stadstyp.

Villastad och stenstad har en likartad struktur vad gäller ägande, kvartersstorlekar och fastighetsstorlekar (omsättning). Husen bildar här gaturum - offentliga platser och stråk. Marken är ofta indelat i många olika ägor och fastigheter, bebyggelsen växer gradvis med kompletteringar och blandning av olika funktioner och arkitektoniska stilar. Många byggprojekt kan pågå samtidigt vilket ger variation vad gäller ålder och ibland också fastighetspriser/hyresnivåer. Radhusområde och funktionell stadstyp har en likartad struktur vad gäller ägande, kvartersstorlekar och fastighetsstorlekar (stor skala). Marken är ofta indelat i ett fåtal ägor och bebyggelsen växer ofta fram stövis, med liknande funktioner och arkitektur inom stora sammanhållna områden. Denna stadstyp skapas ofta som ett enda projekt, med en sammanhållen projektlösning och budget. Det kan ge en homogen bebyggelse vad gäller ålder och ibland också fastighetspriser/hyresnivåer. Trafiksepareringen ger lokalt säkra trafikmiljöer men även händelselösa stråk och offentliga platser.

Stadstyper - en enkel illustration av olika perspektiv på hållbarhet
Det finns knappast någon struktur för bebyggelse som tillgodoser alla önskemål. En stad behöver olika sorters stadsdelar. Men valet blir bättre om man undersöker vilka stadstyper som bättre än andra uppfyller de motstridiga kraven, och som hjälper oss att ta nödvändiga beslut utifrån de nationella och globala hållbarhetsmålen. I den skandinaviska stadsplaneringsdiskussionen finns goda exempel på den klassiska europeiska staden. Titta nog för att se urbanitet och glesa nog för att se grönska och ekologiska lösningar. Den nästa skalan gör det möjligt för människor att sätta sina egna märken, skalan medger kontakt med det levande genom trädgårdshodling och genom möten med alla de djur som också trivs i staden. Kvartersstaden, såsom den tolkas i nordiska småstäder, erbjuder en flexibel struktur med goda möjligheter att kombinera de önskade tre typerna av hållbarhet, social, ekonomisk och ekologisk.

Stadstypdiagram
Ett stadstypdiagram kan användas för att diskutera vilken sorts, eller vilka sorters, stadsmiljö som är önskvärd. Diagrammet kan också användas för att ge en enkel förståelse av den egna ortens uppbyggnad av olika stadstyper. Observera att diagrammet bara redovisar några stadsdelar, det vill säga, det är inte möjligt och kan föras in. Det är

också en fördel om bilder av lokala stadstyper sätts in i diagrammet, det gör diskussionen mer konkret. Överstående diagram sorterar olika stadstyper, här sorterade efter två aspekter - tätet och skala. (Bild 1)

Den stad vi har idag kan enkelt och överskådligt redovisas med ett cirkeldiagram som visar mängden stadstyper. Den kan även användas som underlag till diskussion om vilka stadstyper som är önskvärda. (Bild 2)

Stadstypen och dess gaturum

Stadstyperna beskriver i sina bilder och associationer mer än bara aspekterna tätet och skala. Genom valet av stadstyp, i ex villastad eller trädgårdstad som förebild och utgångspunkt för planering, har samtidigt andra val också gjorts. Det kan gälla allt från arkitektur och känsla av trycket till trafikens hastighet och huvudsakliga struktur. En viktig aspekt av olika stadstyper är gaturumets fysiska organisation och trafikarbetsintensitet. För att förtydliga sambandet mellan stadstyp och trafik kan en gaturumsinventering tas fram, i viss mån överlappar den frågor om skala och tätet. Sambandet mellan stadstyper och dess gaturumstruktur påverkar gaturumets utformning. Stadstypens "ansikte" blir därför tydligare vilket kan ske via den så kallade gatu-